

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy hónapra 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos pelit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alk. szerint jutányos áron követnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Lueger diadala.

Debreczen, nov. 5.

A mit lapunk eddigi közleményeiben az általános jelekből vont következtéseink alapján csak mint bekövetkezhet, mint valószínű dolgot említettünk: az ma már tény, az ma már valóság alakjában áll szemben velünk.

I. Ferencz József Ő Felsége, mint Ausztria császára, megadta legfelsőbb megerősítést osztrák fő- és székvárosa községtanácsának választására és Dr. Lueger ma már Bécs városának nem csak megválasztott, hanem törvényesen is megerősített főpolgármestere.

Az ő polgármesterré történt megválasztása és megerősítése ránk magyarokra nézve tulajdonképpen közvetlen érdekek egyáltalán nem bir. Az ő dolga Ausztriának olyan speciális belügye, a melybe érdemileg beleszólni sem joggunk, sem kedvünk, sem akaratunk nincsen.

De ha érdemileg nem tárgyaljuk is ezt az esetet, lehetetlen azzal, mint jelenséggel nem foglalkoznunk, lehetetlen meg nem világitanunk a helyzetet úgy, a mint azt mi elfogulatlan szemmel és higgadt értelemmel látjuk.

Lueger megerősítése a bécsi polgármesteri székben határhely jellegével bir Ausztria politikai életében. Olyan politikai irány és elv nyert ezzel létjogosultságot, a mely eltekintve általános emberietlen mivoltától, ránk magyarokra nézve egyértelmű azzal, hogy Ausztria politikai porondján eddig is gyakorta meggyalázott nemzeti czimerünk most már oda van dobva hitvány játékszerül a bécsi otromba csöcseléknek, a mely irányunk eddigelé is félre nem érhető módon ki-kimutatta oktalan ellenszenvét.

Az hogy az osztrák császár Lueger választását megerősítette, minket megdöbbenő volta dacára sem lepett meg. Az alkotmányos uralkodó nem szegülhet ellene az alkotmányos formák között megnyilatkozó közvéleménynek s ha a törvényes kereteken nem esik sérelem, az uralkodó nem vonhatja meg sanctióját a törvényesen megejtett választástól.

A mi minket meglep, az az a szomorú tény, hogy Magyarország elienségei már annyira erőseknek érzik magukat, hogy ime a nyilvános sértés és arczúscsapás otrombaságáig is el tudnak már menni.

Mert hogy Lueger és társai csak eszközök, vak eszközök, talán tudokon kívül való eszközök Magyarország bécsi ellenségeinek kezében, azt bizonyítani is felesleges. Meg yvolt ez a Luegerianis-

mus Ausztriában ezélt is, de nyílt lépésre nem merészkedett, mert az irányító körök nem találták még elég alkalmasnak rá az időt.

Most — úgy látszik — hitünk szerint elérkezett az időnek teljessége, a a mikor Magyarország létele ellen törő galád terveiket megvalósíthatni gondolják.

Látják, hogy megkötözött kezünkkel itthon, benn a hazában, saját alattvalóink szívéből sem vagyunk képesek kiirtani a konkolyt; látják, hogy a sok fattyu gyermek, — a különböző nemzetiségek — a kiket mint lelenckeket felszedett az utnak porából s keblének édes tejével táplált, mint törnek tápláló anyjuk élete ellen; látják hogy kormányaink elköttyvetélték nemzeti tekintélyünket, hogy saját birodalmunk területén is megtépik és megégetik nemzeti jelvényünket; mindezeket látva elérkezettnek gondolják az időt arra, hogy Magyarország ellen nyíltan támadó állást foglaljanak el.

Ezt jelenti a Lueger dr. bécsi polgármestersége.

És ez az a jelenség, a mit csakugy szó nélkül hagytunk, közömbösen elhallgatnunk teljes lehetetlenség, mert hallgatásunk súlyos köteleességszegés számba menne.

Bécs tehát jónak látta nyíltan keztyüs dobni a magyar nemzetnek!

Felvesszük a keztyüt elszántan, ügyünk igazságában bízva, s el vagyunk szánva a küzdelemre a kimaradhatlan diadalomig. Sőt az eldobott keztyü felvételekor bizonyos nemű köszönetet is kénytelenek vagyunk ellenfelünknek mondani, köszönetet azért, hogy most az egyszer, kivételesen nem alattomos támadást intéz ellenünk, nem titkos aknamunkával tör reánk, hanem a mi Bécs jellemével eddig össze nem fért: nyílt támadásra szánta el magát.

Legyünk tehát készen a támadásra. Legyünk elkészülve arra, hogy a szomszéd államok a hivatalos tanácskozási és törvényhozási termeiben nevünk becsmélésre-becsméléssel, czimerünket gyalázatra-gyalázattal fogják illetni.

Igaz, hogy mindebben eddig is volt részünk bőségesen, de a különbség a korábbi és a mostani helyzet között szembeszökő. A mi eddig történt, azt inkább csak ripókségnek, a csöcselék éretlen és be nem számítható lármázásának szokták és szerették volt nemzeti érdekeink mindenha hűtlen őrizői, a közösgyenes magyar kormány tagjai híresztelni. Az antisémilismus mérgével kevert magyar-gyűlölet kiszorult az utcára, a sárba, az éretlen, a vak, az ítéltre képtelen nép-

osztályok közé. De az a tény, hogy ennek az ellenünk törő, bennünket mocskoló, jellemünket rágalmazó politikai irányzatnak a fejét, dr. Lueger urat, hivatalában megerősítette az osztrák császár: ez a tény udvarképessé tette, — hogy így szóljunk — az eddigi utcai politikát; az eddig csak rajongó és türtsectat a bevett vallásfelekezetek egyenlő jogu sorába igtatta.

Legyünk készen tehát a megtámadásra!

De legyünk készen a védelemre, a küzdelemre is!

A magyar kormány nem buvhat ki többé törvényszabta köteleessége alól, ha nemzeti becsületünkön sérelem esik; nem takarózhatik többé eddigi hazug mentségeivel; nem mondhatja ezután, hogy a Bécsből felénk hangzó káromlást a műveletlen utcai csöcselék cselekszi: hanem kénytelen lesz meghallani, kénytelen lesz komolyan észre és magára venni, s kénytelen lesz szigorú megtorlásra készülni!

De vajjon lesz-e neki mindezekre bátorsága és ereje is?

Attól félünk, komolyan aggódunk a miatt, hogy nem lesz! Hiszen közösgyenes kormányainkat egytől-egyig mindet a gyáva meghunyaszkodás jellemezte Béccsel szemben: hogyan várhatnánk hát valami jót éppen ettől a mostani kormánytól, a mely pipotyáságban valamennyi elődjét jóval felül mulja.

De ha a kormány nem képes, vagy nem akar nemzeti szeplőtlen becsületünk védelmére kelleni: itt van a nemzet maga, a melyet büntetlenül még nem ért galád sérelem

A nemzetnek kell megébrednie, a nemzet érzékeny lelkiismeretének kell felserkennie; a nemzet erejének kell feltámadnia s a nemzet ítéelő pallosának kell megvillannia.

A nemzet ítéelő pallosának kell megvillannia!

Az igazi ítéletnek ez a szent pallosa sujtsa porba először is a hamis prófétákat és papokat, a kik meggyalázva ősi hitünket, nemzeti szent vallásunkat, idegen istenségeknek gyujtottak oltárt hazánknek honfivérrel áztatott síkjain.

El kell söpörni, meg kell semmisíteni ezt a mai átkos rendszert, a közösgyenes alkotmány minden kártékony állataival egyetemben.

Lássá be végre a magyar nemzet hogy a 67-iki ugynevezett kiegyezés hazánk ellenségeinek megegyezése volt nemzetünk kiirtására, állami lételünk megsemmisítésére,

Lássa be a nemzet, hogy az eddigi titkos megégyezés már a nyíra gyöngének hisz bennünket, hogy nyílt támadásra is merészkedik méltóságunk ellen, s most Bécsben, majd Zágrábban, majd meg hazánk különböző nemzetiségei közt — különböző formákban ugyan, de szemmel láthatólag egy kéz rendezésére — intéznek brutális, sértő támadást ellenünk.

Lássa be a nemzet, hogy mindez a 67-iki átkos kiegyezés gyümölcse és hogy hazánkra nézve annak a kiegyezésnek csakis ez az egyetlen pozitív eredménye volt van és lehetséges.

Luegeréknek nem kell a kiegyezés! Nekünk sem kell!

Luegerék Magyarországot beakarják olvasztani a »Gesannut-Reich«-ba.

Mi Magyarországot független államná és szabad nemzeté öhajjuk tenni. Luegerék biznak a 67-es alkotmány gyöngességében.

Mi bizunk a magyar nemzet ősi erejében.

Kezdjük meg tehát a küzdelmet s az első győzelmet otthon, önmagunkon, saját bűneinkön vivjuk ki s tépjük szét az önközünkre önközül kovácsolt bilincseket, a 67-iki kiegyezés rablánczait.

Közel már az idő, a mikor ítéletre hivatik a magyar nemzet. Itélnie kell saját kormánya, kormányának eddigi politikai súlyos bűnei fölött. Itélnie kell szavával, szíve meggyőződése szerint szabadon érvényesítendő szavazatával.

Lelkünk mélyéig meg vagyunk gyözdve arról, hogyha nemzetünk minden egyes választója szíve-lelke igaz meggyőződése és belső sugallata szerint adja oda a maga szavazatát: vége szakad a mostani bűnös rendszernek; vége szakad a nemzetünket folyton érő czudar bánlaknak, vége lesz ma a Bécs előtt való szol-

gai, alávaló meghunyászkodásnak: s felderül a független, a hatalmas, a boldog Magyarország örökre felhőtlen szép napja.

Adja isten!

Grotius.

Bucsuó államtitkár. Miklos Ödön a földmívelési miniszterium államtitkárát ma mentették felállásától s egyszersmind mint tudósítónk táviratilag jelenti, ma bucsuzik el a hivatalnoki kartól.

Nyugdíjasok panasza. Az állami nyugdíjasoknak legnagyobb része már ismételt felhívta az intéző körök figyelmét azokra az anomáliákra, a melyekben nyugdíjuk kifizetése alkalmakor bőven van részük. Leginkább azon panaszkodnak, hogy nyugdíjukat nem elsején, a mikor esedékes, hanem csak másodikán fizetik ki és akkor is egész délelőttök kell előszobáznok s mindenféle hivatalok kabinetjein keresztül kell menni, a hol életben létüket kell bizonyítani, számfelvetni, könyvetelni stb. Különösen kellemetlen ez a másodikán való utalványozás házbérnegyedek alkalmával, mert igen sok kellemetlenségnek sőt költségnek is kiteszi a nyugdíjasokat. A lakbér-szabályok ugyanis feljogosítják a háziurakat, hogy azok ellen, a kik elsején esti hat óráig házbérüket ki nem fizették, keresetet indítsanak; ennek a keresetnek költségeit igen természetesen mindig a bérlő viseli. Ezekre a visszasságokra öhajjuk mi is felhívni az illetékes hatóságok figyelmét, mert semmi esetre sem lehetetlenség az, hogy a nyugdíjasok jogos és méltányos igényei már elsején ne nyerhetnének kielégítést.

Óváció egy képviselőnek. Hódmezővásárhely város függetlenségi párti polgárai szép óvációban részesítették a város országgyűlési képviselőjét, Endrey Gyula drt. A polgárság Kovács József téglagyáros főhivására nagy számmal gyűlt össze az iparegyület termében, honnan Solti Károly ügyvéd, pártelnök vezetés alatt a képviselő lakására mentek. A párt nevében Solti üdvözölte Endreyt, köszönetét fejezvé ki azért a hazafias magatartásért, melyet legutóbb is tanúsított. A képviselőházban a Kossuth Ferenc hódmezővásárhelyi látogatásának tárgyalása alkalmá-

val. Endrey meghatottan köszönte meg a nem várt ovációt.

Az új miniszter eskütétele. Darányi Ignác, az új földmívelési miniszter, ma délelőtt tette le Andrassy Aladar gróf királyi főkamarmester jelenlétében a királyi kezebe a hivatalos esküt; a képviselőháznak és miniszteriumának szerdán fog bemutatkozni; miniszteriumával különben már ismerős az új kegyelmes ur, mert még tegnap utasította az összes tisztviselőket, hogy 24 órán belül jelentkezzenek nála kihallgatásra. Ertesülésünk szerint a tisztviselők már eleget is tettek a miniszter kívánságának. Darányi Ignác különben úgy a képviselőházban viselt alelnöki állásáról, mint mandátumáról szóló lemondását már átküldötte a képviselőház elnökének.

KÜLFOLD.

Az új francia kormány. A minisztertanács már foglalkozott az új kabinet parlamenti munkaprogrammával. A mi a madagaskári interpellációkat illeti a kormány kijelenti, hogy a autanarivói szerződésre vonatkozólag csak a legközelebbi futár beérkezése után, körülbelül november huszadikán nyilatkozhatik. — A többi interpellációk nagy részét visszavonják, mert azok a régi kormány akciófával vannak összefüggésben. Ellenben kész a kormány a vitát vinni azon interpellációk fölött; a melyeknek elintézése nincs egy bizonyos kormányhoz kötve. Ez áll nevezetesen az aranybánya spekulációkra és az 1900-iki világiállításra vonatkozó interpellációkra. Ha a kormány nyilatkozat után interpellálóak, a kormány követelni fogja a vita azonnali megindítását. A kormány továbbá nagyon melegen hangon fog megemlékezni a francia-orosz alliance-ról, a melynek istápolását a kormány legfontosabb feladatai közé fogja számítani. Ez a passzus visszautasítása akar lenni az opportunista lapok azon megjegyzésének, hogy egy radikális miniszterium az orosz-francia alliance-ra kedvező hatással nem lehet.

Törökországi bonyodalom. A helyzet az ázsiai tarományokban igen válságos. Mindenünnen zavargásokat jelentenek. Bulanikban egy örménypapot megöltek. A Bitlisben levő amerikai miszionáriusok jelentik, hogy nagy veszélyben fognak. A kis-ázsiai örmények Konstantinápolyba deputációt akarnak

A „DEBRECZEN” TÁRCLAJA.

A hallhatatlan betörő.

James Payn nyomán hollandusból.

Közlő: Dr. Nagy Zsigmond.

A szállodák rendszerint nem igen alkalmas helyek a kísértetek számára. Nagyon is nagy bennük a fűvés-menes; — nagyon sokat csepengetnek főleg a földény alatt; meg sokszor alig akadna számukra egyetlenegy üres szoba is.

Más oldalról azonban a szállodák felette alkalmas helyek a tolvajok számára. Nem azok számára, a kik »pénzt vagy életet!« jelszó alatt szoktak dolgozni, hanem a higgadt, komoly, urias tolvajok számára, a kik, ha éjféltől 2 óráig az éjszakai kollnerrel véletlenül találkoznak, örömeiknek adnak kifejezést a fölötte, hogy akadtak valakire, a ki megtudja nekik mondani szobájuk számát, a mit elfelejtettek.

Csodálatos élet lehet az, hogy valaki folyton úgy viselkedjék, mintha más volna, mint a ki; hogy az éj esendes óráit mások ajtajának nyitogatásával töltse el s várja a következményeket, a melyeknek sokszerű lehetősége közt a két határ közt váltakozik: vagy csupán egy mogorva »ki az ördög mászkal o t?« kiáltás, vagy pedig töltött revolver csöve fogadja.

Az ilyen existenciáknak ugyanis csak az az egyetlen reményük, hogy az illető urakat,

a kiket látogatásukkal megtisztelnek, s a kiknek sem nevet, sem szokásait nem ismerik, mely álomban lelik, a nélkül, hogy csak álmodnák is — ha ugyanakkor álmodnának — hogy arany órájuk és pénzes tárczájuk, a miket az éjjeli szekrényre tettek volt le, más kézbe kerülnek vándorolni.

Alig képzelhet az ember valami aggodalmasabb életmódot, mint a hotel-tolvajoké; nincsen senki, a ki annyira a körülmények labdája volna, mint ő.

Deborah nénémnek azonban semmi érzeke nem volt a hotel-tolvajok ezen siralmas állapota iránt. Gyöngéd szívé nő volt, de részvéte nem terjedt ki az ilyen individuumokra. Valóságos »bete nőre«-jai voltak. Ő és a huga, Zsuzsi néni évenként rendszeren szállodában töltötték el az idejük jó részét és mindig attól félték, hogy éjjel szemük láttára lopja meg őket valaki. Valahányszor csak a »table d'hôte«-nál megjelentek, mindig láttak valakit, a kinek »a megszólalásig« tolvaj képe volt. És ha, mikor már lefeküdtek, csak egyetlen lépés zaja hangzott is szobájuk ajtaja előtt: »zsusz!« bujtak be a paplaonuk alá abban a meggyőződésben, hogy most fog megtörténni az, a mitől örökké remegtek.

Mint magától értetődik, az én nénikeimet sohasem lopták meg a szállókban (kivéve magat a hoteliert ebben a minőségben), bármennyire vartak is azt, . . . nem, egészen a mult esztendőig. . . De tan jobb lesz, ha magának Deborah nénémnek adom át a szót.

Azt — ugymond — senki még csak el-

képzelni sem tudja, hogy ő meg Zsuzsi néni mennyit állottak ki azon alkalommal, csak ők maguk tudnak hü képet rajzolni azokról a rémes pillanatokról és mivel Zsuzsi néni — testvérenek állítása szerint — csaknem az egész idő alatt magán kívül volt a félelem miatt, egészen természetes, hogy az elbeszélés tiszte egyedül Deborah néni íleti meg. Zsuzsi néni mintegy 52 éves eleven teremtés, és bár távolról sem kicsapongó kedvű, de még sem alkalmas egyéniség arra, hogy leírasson egy olyan komoly és dilikat dolgot, a milyen egy éjszakai betörés.

»Zsuzsival együtt vettünk ki két egymásba nyíló hálószobát a »Károly-császárban; de mint rendszeren, ha ugyanazon hotelben vagyunk szállva, most is csak az egyikben állunk és a másikat én használtam öltözőnek. Ebben egész éjszaka égettük a gázlámpát, igen alacsonyan ugyan, csakhogy éppen teljes sötétségben ne legyünk és a közös ajtót nyíltva hagytuk.

— Nem szükség tán mondanom, hogy a többi ajtók mind szorosán el voltak reteszelve. A hotelben a szobát kulccsal bezárni annyit, mint a tolvajoknak azt mondani: »legyen szerencsém ma éjjel szobámban.« Mert ha a kulcsot benne hagyjuk a zárban, elővesz egy kicsinyke szerszámot, körülbelül olyat, a minővel a fogorvos szokta a fogat húzni, és azzal kívülről el tudja fordítani a kulcsot. Ha meg kiveszük éjjelre a kulcsunkat, akkor magától közül dug bele egy jól megolajozott és a legkisebb nesz nélkül kinyitja a szobánkat.

— Megeshetik azonban, hogy e szálló

küldeni, mely N-elidiv orosz nagykövetnek kérvényt fog átnyújtani, melyben az orosz csár védelmét kéri. A porta azt hiszi, hogy 40.000 tartalékos behívása által a tartományokban a rendet helyre fogja állítani. A nagyvezér a válikat táviratilag utasította, hogy a mohamedán lakosságot csillapítsák le. Ismirlan, örmény patriárka az anatóliai püspökökhöz köriratot intézett, melyben felhívja őket, hogy tegyenek meg mindent az örmények megnyugtására. Nem török forrásból érkező jelentések szerint a diarbokiri zavargásoknál igen sok ember vesztette életét és a tűz által okozott kár nagyon jelentékeny. Erzerumból, Diarbekizből és Vanból újabb fosztogatásokról és erőszakosságokról érkeznek hírek. Konstantinápolyban újabb zavargásoktól tartanak; az örmények a tartományokból érkező hírek következtében nagyon izgtottak. Az utóbbi napokban néhány törököt tartóztattak le, kiket száműzetésbe küldöttek. Egy a héli újság konstantinápolyi távirata szerint a szultán az ifjú törökök összeesküvéséről való félelmében a Hellespontuson cirikáló angol hajóraj védelmét kérte ki; továbbá arról is értesülnek egy bukaresi görög újság útján, hogy a bolgár komité egész nyíltan üzi az önkéntesek toborzását. A pénz bőven jön be e czélra, valamint jelentkezőkben sincs hiány.

Zágráb a gáztettek után.

Budapest, nov. 4.

Ugy látszik, hogy még nagyon sok idő fog elmúlni addig, míg Horvátországban lecsillapodnak teljesen a felizgatott kedélyek.

Hír jár, hogy a tartománygyűlések egyik legközelebbi ülésén a zágrábi törvényszék követelni fogja a jogpárt egyik kiváló tagjának kiadatását, a ki a zágrábi zászlósértésben részt vett.

Az illető képviselő ellen Althan Sándor gróf tette meg a feljelentést. Minden valószínűség szerint Frank képviselőről van szó.

A horvát nemzeti pártból a bán magaviselete miatt újabb kilépés történt. Rauch

szobák ajtaján nincsen toló zár: erre az esetre nekem meg Zsuzsinnak kitűnő ajtó elzáró készülékünk volt, a mely a padlón megrögzítve, teljesen lehetetlen tette, hogy az ajtó hármekkora erőfeszítéssel is ki tudja nyitni valaki. Néha ugyan arra is gondoltam, hogy — ha esetleg Zsuzsival valami történnék — én rá nézve, a ki olyan mélyen szoktam aludni, mily veszedelmes lehetne ez az elzárókész, pl. tüzeset alkalmával; de korunkat tekintetbe véve, lehetetlennek gondolom, hogy Zsuzsika engem megelőzzön.

— Nos hát, mint mondtam, az öltözőben lecsavartam a gázt s lefeküdtem, de nem aludtam el hamarosan s hallgattam Zsuzsika hangos szabályos lélekzetvételét, a mit nem bántam volna, ha valamivel kevésbbé hangos lett volna. Az ő horkolása rendes körömenyek között nem szokott terhemre lenni, mert olykor olykor teljesen abba hagyja; a ki nem ismeri, beszélgetésnek is gondolhatja, s annyiban még oltalmazó hatásának is mondható; de véletlenül ezen az estén egyáltalán nem gondoltam tolvajokra s egyetlen vágyam csak az volt, hogy bár csak el tudnék már aludni.

»Egyszerre azonban valami borzasztó dolog történt. Hirtelen pokoli sötétség borult rám. Valaki az öltözőben előtotta a gázt.

»Zsuzsikát a milyen halkán csak lehetséges volt, felébresztettem, de ő igen mélyen alszik; aggodalmas suttogásomra eképpen felelgetett: »ej no!... »ne izélj!«. »Mondtál valamit?« Sőt végül: »ne csipkedj már no!« — mert végre ehhez az eszközhöz folyamodtam. De mihelyest a fölébe sugtam, hogy mi történt, halálom csend vett rája erőt.

Pál báró az előbbi bálnak Rauch Lévinak fia csatlakozott Czernkovic és Jellasic urakhoz, kikkel együtt erélyes akciózt fog kifejteni a tartománygyűlésben.

Ismeretes, hogy a zágrábi tartománygyűlés csütörtöki ülésén Ruzits Starcevic-párti képviselő megtámadta a bánt a zágrábi események alkalmával tanúsított megtartásáért. Az ülésen az elők indítványozta, hogy Ruzitsot a parlamenti illemmel meg nem felelő magaviselete miatt 15 ülésből zárják ki. Az indítványt ma fogják tárgyalni. A nemzeti párt elhatározta, hogy az elnöknek ezt az indítványát elfogadja.

A zágrábi egyetem tanácsa elhatározta 16 egyetemi hallgatónak a kicsapását. A kicsapott diákok részben tanulmányaikat egyáltalán nem folytathatják az egyetemen, részben pedig két és fél évre vannak az egyetem látogatásától eltiltva. A kitiltás a Jellasic-szobor előtt lefolyt magyar zászlóégetés miatt történt. A kicsapott diákok nem tartoznak azou hetven diák közé, kik ellen a vizsgálóbíró indította meg az eljárást. Egyetemi körökben el van terjedve a hír, hogy még több kitiltás is lesz, ezért óriási az izgalom a diákok körében. Újabb magyarellenes tüntetések várhatók.

A zágrábi zászlósértés idejében történt tüntetések alkalmával az egyetemi kör vezetősége panaszt emelt a rendőrség ellen, hogy az egyetemi kör tagjait erőszakkal visszatartotta attól, hogy a körbe mehessenek. A rendőrség ezzel szemben azt állította, hogy a kör titkárja hívta föl a rendőrséget arra, hogy az egyetemi ifjúságot a kör helyiségébe ne bocsássa be.

Minthogy ezt az állítást az egyetemi kör titkára megczáfolta, a belügyminiszter azonnal szigorú vizsgálatot rendelt el, a melynek során a rendőrség azt derítette ki, hogy a kör előtt egy magát az egyetemi kör tisztviselőjé-

nek mondó fiatal ember biztatta a rendőröket, hogy a tömeget ne bocsássák be a körbe. A vizsgálat eredményét Pekáry József főkapitányi helyettes fölterjesztette a belügyminiszterhez, a ki azonban a jelentést nem vette tudomásul hanem az ügyben hibásnak látszó s a kérdéses alkalommal helytelenül eljáró rendőrfelügyelő és rendőrelenőr ellen a fegyelmi vizsgálatot rendelte el és egyuttal meghagyta azt, hogy a vizsgálatot sürgősen fejezzék be.

A Zágrábban megalakult horvát munkásklub külön lapot is akart kiadni, a mely azonban, technikai akadályok miatt, kellő időben nem jelenhetett meg. E helyzet azonban megjelent a programja, melynek lényegesebb határozatai a következők: 1. A horvát munkáspárt, a nemzeti elv és a horvát államjog alapján állva, minden törvényes eszközzel a horvát nemzetnek állami egyesülésére és annak alkotmányos szabadságára fog törekedni. 2. A horvát munkáspárt a nép összes rétegeinek testvérisége és egyenjogúsága alapján minden eszközt meg fog ragadni a kulturális és anyagi haladás előmozdítására és a horvát munkáságnak fejlesztésére. A horvát munkáspárt feladatául fogja tehát tűzni: a) az általános választói jog meghonosítását; b) a nyolcz órai munkaidő kivívását; c) a szabad gyülekezési jogot, a sajtó és szólásszabadságot; a munkásoknak, valamint azok özvegyeinek és árváinak biztosítását; d) mindazon kérdések felvetését és megoldását, melyek a munkások javát illetik és a melyek e programnak megfelelnek.

PAPP GÁBOR.

1827.—1895.

Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk már Papp Gábor haláláról, melynek híre villámgyorsan terjedt el az egész országban. A komáromi református egyház presby-

mutatni neki azt is, mi módon nyithatja ki ajtónkat minden legkisebb zaj nélkül.

És most jön a legrosszabb, most történt valami rettenetes! Éppen a mint átléptem a küszöbön, valaki elfújta a gyertyámat és mi korom sötétségben maradtunk s meg voltunk róia győződve, hogy fölönk pár lépésnyire van a tolvaj. Lehet, hogy még borzasztóbb percek is fordulhatnak elő valakinek az életében, én azonban sem nem hallottam, sem képzelni nem tudok ennél rémségesebbet.

»Idegeink most már annyira feszültek, voltak, hogy csak nagyon kicsi kellett volna hozzá, hogy megőrüljünk: a midőn, szerencsénkre olyasmi történt, a mi némileg megnyugtatót bennünket. A folyosón pohárcsengést és ezt az elfojtott kiáltást (a melynek a hangját felismertük) hallottuk: »ugyan, menjen már és ne izéljen!« Zsófinak, a szobalányunknak a hangja volt, a ki a kellnerrel bomlott. Habár mindakét keze tele volt a lánynak pohárral meg csészével, a legény nem szegyelte magát, hogy erővel csókot nyomjon Zsófinak az arcára. A mikor ezt más alkalommal hallottuk, igen felbőszített bennünket; de most olyan kedvesen csengett a fülünkbe; megtudtuk, hogy becsületes (ha nem is illedelmes) emberek vannak hozzánk közel és hogy a cselédség meg nem fekdűt le. Ez én belém új bátorságot öntött, Zsuzsikámat meg megmentette egy idegrohamtól.

A kétségbeesés erőt és bátorságot öntött belém, hogy ennek a titokzatos dolognak teljesen a végére járjak, főleg, a midőn ennek az időleges felélekezésnek az volt a következménye, hogy Zsuzsika kételkedni kezdett, hogy van-e hát egyáltalában ott valaki?

teriuma mindjárt a püspök halála után ülést tartott, hogy kifejezést adjon részvételek és intézkedjen a temetés rendezése ügyében.

A presbyterium Kunkoly Thege Béla indítványára elhatározta, hogy jegyzőkönyvíleg megőrökíti Papp Gábor emléket, a temetésről gondoskodik, a ravatalra koszorút helyez, a sír fölé saját költségén díszes emléket emel és nevére nagyobb alapítványt tesz.

Végül elhatározták, hogy a temetés rendezésére külön bizottságot küldenek ki.

A temetés a család és az egyházkerület közös megállapodása szerint ma délután 3 órakor volt, még pedig a legnagyobb gyászpompával, a melyet a protestáns egyház egyszerű szokásai csak megengednek.

Beszédet Szász Károly püspök mondott. A temetés előtt a papai kollegium ifjúsági enekkara, a temetési menetben pedig a komáromi református egyház egyesült énekkarai énekeltek.

A temetőben Valyi Lajos egyházmegyei esperes mondta a bucsubeszédet.

A püspök haláláról a dunántúli evangélikus református egyházkerület következő gyászelentést adta ki:

A mindenható Isten szent nevében! A dunántúli ev. ref. egyházkerület közönsége fájdalomtelt szívvél tudatja forrón szeretett főpásztorát föltisztelendő és méltóságos vonóezeki és érsemyeni Papp Kovács Gábor ev. ref. püspök, kir. tanácsos, a magyar főrendiház tagja, révkomáromi ev. ref. lelkész, 1848—49 szabadságharcban honvedkapitánynak, f. évi november hónap 2-ik napján, életének 69. püspöksége 21-ik évében agyhártyalobban történt gyászos elhunytat. A boldogúnak hűlt tetemei f. évi november 5-én. d. u. 3 órakor fognak a révkomáromi ev. reform. egyház temetőjében nyugalomra tetetni. A felvilágosodás és haladás uttörő bajnoka; a szabadelvű eszmék langbuzgalmu kormányosa az igaz és mély tudományu férfiu emléke legyen örök és áldott! A bölcsek fénylenek, mint az égnek fenyessege; és akik sokakat az igazságra vis-

„Csakugyan egészen bizonyosan tudod, Deborah! hogy a gázlangot égve hagytad? — mondá.

Nos, mondhatom, hogy ez a kérdés nem volt illendő kérdés tőle és én, őszintén szólna, megbosszankodtam érte rá.

„Nos hát, ha már éppen nem akarod hinnit, — mondám — szálj le az átyadról és vizsgálj meg velem együttesen a dolgok mi- benlétét. Így aztán kénytelen volt követni engem.

Ujra gyertyát gyújtottam s beléptem az öltözőbe. Ugy lát-zott, mintha senki sem lett volna odabent.

En egyenesen a gázcső felé mentem gyufát gyújtottam, és . . . nagy láng lobbant föl azonnal. Mivelhogy a gázcsőhöz nem nyultam hozzá, világos volt, hogy a gázlangot égve hagytam. De hogy hogyan aludt ki és hogy a gyertyát ki futta el, az még mindig megfejtetlen rejtély volt előttem.

De most már mégis jelentékenyen hig- gadtabbak voltunk. És hogy bátrabban érezzük magunkat, feljebb csavartuk valamivel a gáz- lángot és csodálkozva a története és a magunk hősiesség magaviseletén: újra lefe- kűdtünk.

A míg így tündödtünk, egyszerre olyasmi történt, a mely a titkot felfedezte és nyugalmunk megzavaróját felderítette. Egyszerre csak azt látjuk, hogy egy nagy rettenetes halálfejű pille csapódik be s repül egyenesen a gáz- lámpa felé, a hol pár pillanat alatt a lángok martaleka lón. Ha most is csak egy kis vékony gázláng pislogott volna, a milyen gyorsan csa- pongott, most is kiáltotta volna, de így — sze- gény! — a maga szárnyát egészte le.

Meg-zantuk és bizonyos fajú érzéssel né- zegettük eltorzult tetemet — dacára annak, hogy két izben borított ránk szuroksötétséget es egy felette kellemetlen felórást okozott nekünk.

De legalább felderült a borzalmas titok- zatosság.

nek, miként a csillagok, örökkön és örökké! (Dán, XII. r. 3. v. A dunántúli egyházkerület közönsége Gyászelentést adott ki még ezenki- vül a püspök családjá és a révkomáromi evan- géliikus református egzházközönség is.

Igy szoktad ezt, János!

Fekete János uram nem szerette a feleségét, hanem annál többet kacsingatott a takaros Fehérné szomszédasszony két szemé közé, s Fehérné asszo- nyom is szívesen elbeszélgetett Fekete urammal a kis ajtóban — esti harangozás után.

Legalább így beszéltek a rossz nyelvek. De azt beszéltek, hogy Fekete uram hitestársa is tudja a dol- got s még sem tesz róla.

— De hiszen, mondá Sójajtóné, csak az én uram merne ilyet cselekedni, tudom nem teuné be a lábát többet a küszöbön.

— Én is kiséprűzném az enyémet, kontrázott Szarkáné.

— Kikaparnám a szemét, — veté oda Nagy Andrásné.

— Te Ágnes! hogy is tühredet!

— Nem szégyened a dolgot. Az egész környék arról beszél.

— Hadd beszéljenek, nincs egyéb dolguk, szólt Feketének s odább állott.

Pedig fájt neki is nagyon az, hogy az ura ily csuffá teszi, világ nyelvére ereszt. De mikor annyira szereti azt az embert! Többet is eltűr ő neki. — Csakhogy azt nem tudják a szomszéd asszonyok.

A hányat kacsint Fekete uram a szép Fehér- né szemébe, annyi h á t b a ütést ad az ő élete párjának.

Ha sós a leves azért, mert oly sok sót tett be- le, hanem sós azért, miért sajnálja, mikor olyan ol- csó, hogy alig van olcsóbb nála a világon.

Ha ő elmaradt s az asszony fenvirasztva vár- ta jövetelét, bizonyos volt felőle, hogy az ételhordó- nak, vízmerítőnek lesz dolga; ha pedig lefeküdt, ak- kor is elkerülhetlen volt az átlag.

Ugy, hogy szegény asszony azt sem tudta, mit csináljon. De azért türt békével, nem zugolódot. Leg- alább úgy mutatta, hanem titokban bosszút forralt, csak a kedvező alkalmat várta.

Ez nem is soká várattott magára.

Fekete uram eltalált idegálni a „Makk hetes” korcsmában s felöntött a garatra amugy Isten igazá- ban. — Tántorgó léptekkel, széles jó kedvvel tért haza, hol az asszony fogadta könnyes szemekkel.

— Hát te mit sirsz? — mordult rá Fekete uram.

— Hej János, János! hát így lesz már ez min- dig? mikor térsz már a jó utra.

— Mióta lett pap belőled? Tudod, nem sze- retem a predikatiót s rákezdetd egy borsdalt dalolni.

— János! légy eszedesen, ne zavarj fel a szomszédokat. Elég ha a m á s i k a t tudják, ne tud- ják meg ezt is.

— Mit! még te parancsolni akarsz, rikkantott Fekete uram s kereste a víz merítőt, hogy rendre ka- passza a lázadó asszonyt.

— Majd adok én neked mindjárt!

Hanem az asszony sem volt ám rest.

Az eddig elfojtott keserűség egész erővel ki- tört belőle. Felkapta a seprűt s Fekete uramot elkezdte döngelni.

Fekete uram nem vette tréfára a dolgot. Meg- próbált kiszabadulni az asszony kezei közül, de a bor nagyon a fejébe talált szállani, nem volt ereje hozzá. Könyörgésre fogta a dolgot, de süket fülekre talált, a seprű csak püfögött a hátán.

Mikor aztán megelégette az asszony, mint ki jól végezte dolgát, letette a seprűt, kipirult arczzal oda állt az ura elébe, csipőjére tette kezét s hamis- miskás mosolylyal mondá:

— Így szoktad ezt, János!

Azt beszéli a fáma, hogy ezek óta Fekete uram nagyon szereti a feleségét.

Ultimó.

Irodalom és művészet.

Faludy Ferencz. Szombathelyen teg- nap leplezték le a magyar irodalom nagynevű uttörőjének emléktábláját Szombathelyen. Fa- ludy tudvalevőleg szerzetes volt, s mikor szer-

zetét felosztatták, teljesen a magyar irodalom művelésére rendelte életét.

Színház.

A gyermekrabló nő. Tegnap adták harmadszor ezt a rémes népdramát, melyet a kellő értékére szállítottunk le az első előada- tása alkalmával. A színház egészen megtelt vasárnapi publikummal, mi a színészeket is vasárnapi hangulatra hangolta. Az előadás még kevésbé sikerült, mi t a premier.

Színügyi bizottság ülése. Szomba- ton f. hó 9-én délután 3 órakor színügyi bi- zottsági ülést tart, a melyen véglegesen eldőlt a debreczeni színház sorsa.

Mutató tábla.

Szerkesztőségi hivatalos órák: d. e. 9—12-ig d. u. 2—5-ig.

Kiadóhivatali hivatalos órák: d. e. 6—12-ig, d. u. 1—8 óráig.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütör- tőkön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. tábl. hivatalos órák: a segéd- és ke- zelő hivatalokban d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6 óráig tar- tatlak. — Az iktató-kiadó-hivatal és az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünne- pnapokon d. e. 10—11 óra közt: **Felülvizsgálói tanács** szóbeli tárgyalásai szerdán, vagy ha szerda ünnepre esik, csütörtökön tartatlak meg. Jegyzőiroda a Podmaniczky házban d. e. 9—11 s d. u. 2—4-egyzői iroda vezetője az iratokat d. e. 9 és d. u. 3 veszi át.

Museum, a kollegiumban. nyitva van vasár- naponként d. e. 10—12-ig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep enapon d. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a be- adványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor, ünneppnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbíróóság szóbeli ke- reseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz **ked- den és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelen- hetnek minden szerdán.

A Gönczy-egyesület „Othona” keresk akadémia palotájában

Az anyakönyvi hivatalból.

(Szülöttek 1895. nov. 4-én.)

Eszenyi Imre (József ref.)
Szilágyi József (Sándor ref.)
Nagy József (Julianna g. kath.)
Fekete Imre (László ref.)
Nagy József (Eszter ev. ref.)

(Elhalálozások 1895. nov. 4-én.)

Csaja István (kath. 15 hó. béluhur.)
Daróczi Ferencz (ref. 3 é. veselőb.)
Szabó Mihály (ref. 13 hó. béluhur.)
Terdik Gábor (g. k. 21 é. béluhur.)
Balogh András (ref. 19 é. tüdőgümőkör.)
Bodóné Imréné (ev. ref. 63 é. agygyta.)
Schvarcz Géza (izr. 12 hó. hörgőtüdőb.)
Ullmann Katalin (kath. 2 é. tüdőb.)

Ujdonságok.

* **Városi közgyűlés.** A tegnap tar- tott tanácsulésen elhatározták, hogy az e havi rendes városi közgyűlés, melynek tárgyai oly fontosak a városra nézve, f. hó 28-án tartják meg.

* **Az ev. ref. konvont.** A Kolozsvárt összejött ev. ref. konvont tegnap előtt fel egy órakor, a felavatási ünnepélyek után, a nagy- terem melletti kisebb szobában gyűlésre jött össze. Tisza Kálmán nyitotta meg a gyűlést, fájdalmas szavakban emlékezve meg arról a vesztéséről, mely az egyházat Papp Gábor püspök váratlan elhunytával érte. Két fontos tárgy (a gyámlézet, egyházpolitikai reformok életbeléptetésével közös megállapodások fixi- rozása megfontolandóvá teszik azt a kérdést, hogy vajjon a konvont tárgyatásait folytassa

vagy pedig megakaszsa. — A dunántúli kerület képviselői kéri a konventet, hogy napolja el tanácskozásait. A kerületből csak kevesen vannak jelen s az itt levő püspökök és világiak nagy része is elmegy a temetésre. Kiss Albert hozzájárul az indítványhoz, de azon kiegészítéssel, hogy e két fontos kérdés a rendkívüli közgyűlésen már megállapított javaslat alakjában kerüljön a rendkívüli konvent gyűlés elé. Hosszas tanácskozás után, melyben részt vettek Szász Károly előadó, gr. Dégenfeld, Szász Domokos, Kun Bertalan, Tisza Kálmán enuncziája, hogy a konvent tárgyalásait megszakítja és a képviselők nov. 21-én, csütörtökön, 10 órakor Budapestben rendkívüli gyűlésre jönnek össze. Ezután Tisza Kálmán elnök a konvent gyűlést berekesztette. Az itt tartózkodó konventi tagok legnagyobb része az esti vonattal Komáromba utazott, hogy Papp Gábor püspök temetésén részt vegyenek.

*** A 100-ik házassági kihirdetés.** Tegnap jelentkezett kihirdetésre a 100-ik házaspár, *Iván Károly és Ujlaki Sara*. E 100 kihirdetett házaspár közül még csak 30 kötötte meg e napig a házasságot.

*** Bécsi magyar nemzeti szövetség.** Az osztrák fővárosban, Bécsben közel százezerre tehető már a magyarok száma. A kiköltözöttek legnagyobb részét a megélhetés küzdelmei sodorják magukkal és viszik el az országból idegenbe. De dacára a magyarok nagy számának, mindezekig nincs Bécsben olyan egyesület vagy kör, amely az ottlakó magyarok között az összeköttetést fentartaná, hazafias érzelüket apolná és életben tartaná lelkeikben az anyaország iránt való törhetlen ragaszkodást. Elszélednek a nagy városban, nem ismerik egymást és a legnagyobb részük asszimilálódik a környezettel. Sokan aztán idők multával még a magyar honpolgárságot is nyűgnek találják és ezt is eldobva maguktól, teljesen osztrákosodnak. Ennek a sajnálatos dolognak véget vetendő, több Bécsben élő lelkes magyar ember egy *»Bécsi magyar nemzeti szövetség«* létrehozásán fáradozik. E célból felhívást intézett a Bécsben élő magyar polgárokhoz és egyúttal Magyarországra pártfogást is kéri. A szövetség, melynek szervező bizottsága I. Parkring 2. szám alatt tartja irodáját, december hónap elsején tartja alakuló gyűlését.

*** Ujrendőrkapitány.** A *Beér Kálmán* halálával megüresedett III-ik kerületi rendőrkapitányi állásra *Margittay Sándor* iparügyi osztályi fogalmazó legközelebbi kinevezését már mint befejezett tényt említik. Az ő helyére pedig ezen esetben *Szombathy János* a bejelentési hivatali irtadistája, a város régi, hű embere lenne ugyanezzel kinevezve.

*** Imre napja.** November 5-ike az Imre napja. Első sorban kit is említhetnénk mást, mint a mi öreg podestánkat, a ki már 20 éve hogy igazítja városunk bajait. Ő az első Imre! Meg is jelent a délelőtti folyamán fogadó termében a város minden rendű és rangú egyesülete. A városi tisztikar 10 órakor tisztelt *Vértessy István* főjegyző élén, — a presbyterium részéről *Somogyi Pál* főjegyző és *Dr. Kovács Sándor* presbyter kívántak jókat *Simonffy Imre*nek. Ott van aztán páter *Vecsey Imre*, *Dóczy Imre*, *Lengyel Imre*, *Fereny Imre* és *Mindszenti Imre* stb. Imre, kiknek együttvéve és külön-külön kívánunk még sok-sok Imre n pot.

*** Utóállítás.** A »Kossuth« kaszárnyában ma reggel 9 órakor utóállítás volt, amelyre 4 egyén jelentkezett. Az utóállítás polgári részről *Bozók Sámuel* r. főkapitány, ki a beteg *Simonffy Gyula* főszállásbiztos helyettesítette, a honvédség részéről *Dobos Alezredes*, a közös hadsereg részéről pedig *Radeczy kapitány* volt jelen.

*** A bejelentési hivatal forgalma.** A debreczeni bejelentési hivatal a múlt óról szóló forgalmát lezárta. Ezek szerint bejelentett 9097 lakásváltoztatás, kielégítette 3214 szóbeli tudakozódás; letelepedett városunkban 37 részint családos, részint magános egyén, melyek közül 12 recipiált polgártárs. Kiadott 62

cselédkönyv, 4 igazolvány és 12 ideiglenes igazolvány.

*** A mezőrendőrség új lakása.** A hontalan hányt-vetett mezőrendőrség ma végre beköltözött új lakásába, a régi tűzoltó lakatanyába. A hosszú viszontagságot, hanyatás után leljen csendes otthon a mezőrendőrség.

*** Halálozás.** Vették a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó nőnek, pártatlan jó testvérnek, sógorónak és rokonnak néhai *Szendrei Károlyné* szül. *Müller Juliánna* asszonynek folyó hó 4-én éjjeli 1/2, 11 órakor, életének 43-ik, boldog házasságának 21-ik évében, hosszú súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedv s halottunk hűlt tetemei folyó hó 6-án d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyházszertartás szerint, *Miklós-utca* 1925 sz. háztól, a kistemplomban tartandó gyászima után, a *Kossuth-utcai* temetőben örök nyugalomra tételni, mely végtisztességétekre rokonnainkat, barátainkat s ösmerősöinket szomorodott szívvel meghívjuk. A temetést *Gebauer K.* temetkezési intézete rendezi.

*** Megjelent naptár.** Ifj. *Csáthy Károly* kiadásában már harmincz év óta jelenik meg egy háromféle kiadású és áru tárcza naptár. Az izléselesen kiállított zsebnaptárak 16, 20 és 30 krajczárért kaphatók. Az idén jóval megelőzve a pestieket már e hó elején jelent a közkezeltségnek örvendő zsebnaptár.

*** Távozó tanító.** Az ág. ev. elemi leányiskola, *Topscher Lajos* itteni állásáról lemondott, hogy még e hó vége felé Ruszt szab. kir. város iskolájánál új állását elfoglalja.

Ev. ref. theol. fakultás felavatása.

Kolozsvár, nov. 4.

Szép és magasztos ünnepély folyt le az ev. ref. theol. fakultás palotájának felavatása alkalmával. Az ünnepély tíz órakor vette kezdetét, melyre a nagyszámu közönség már fél tíz órakor kezdett gyülekezni. A közönség számát nagyban növelte az ev. ref. conventra beszerelő papság és azon költemény, hogy országos nevű férfiak is jelen voltak a felavatási ünnepélyen. Ott láttuk *Szász Károly* és *Kiss Áron* püspököket, *Kiss Albert*, *Hegedüs Sándor*, *Horváth Gyula*, *Zsigmond Dezső*, *Izsák Dezső*, országgyűlési képviselőket.

A gyülekezet éneke után *Szász Domokos* ev. ref. püspök állott fel a szószékbe és megható imával nyitotta meg az ünnepélyt. Ezután az intézei énekkar adott elő egy templomi éneket.

Most a *Molnár Albert* theol. tanár ünnepi beszéd e következett, amely beszéd az egész ünnepély kiemelkedő mozzanatát képezte. Beszédének textusa volt: »Az én országom nem e világból való.«

Eután dr. *Kolozsváry Sándor* olvasta fel az intézet rövid történetét és felsorolta annak az ifjúság nevelésére irányuló nagy és nevezetes előnyeit.

Most *Tisza Kálmán* a konvent világi elnöke állott fel, hogy megtartsa üdvözlő beszédét. Lehető röviden üdvözli az új intézet létesítését körül fáradozó férfiak munkájának eredményét, melyet a szószék felett levő »Verbum caro factum est« latin mondás is hirdet.

Tisza üdvözlő beszéde után az intézeti énekkar adta elő a Hymnust, mely után *Kun Bertalan* püspök záró imája következett.

A szépen sikerült felavatási ünnepélyt a gyülekezet éneke zárta be, mely után a vendégek az intézet megtekintésére indultak. — Ugyancsak megnézték az erdélyi ev. ref. egyházkerület domborművü térképét is, — mely könnyen áttekinthető formában tünteti fel mindazon alkotásokat, melyek *Szász Domokos* 10 évi püspöksége alatt létesültek.

Ezzel aztán a vendégek eltávoztak a fakultás díszes épületéből, a mely már ünnepélyesen is fel van avatva nagy és nemes feladatának teljesítésére.

Délután 2 órakor a »Redoute« nagytermében egy 300 terítékű bankett volt, melyet *Szász Domokos* ev. ref. püspök adott a kon-

vent és a felavatási ünnepély vendégeinek tiszteletére.

Táviratok, Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest nov. 5.

Egy hétnél tovább tartó szünet után ma folytatja ülését a képviselőház.

Szilágyi Dezső, a Ház elnöke az ülést megnyitva, bejelentette a képviselőháznak, hogy *Festetics Andor* gr., a földmívelési miniszter lemondott tárczájáról, s hogy a király *Darányi Ignác*ot nevezte ki a megüresedett miniszteri állásra.

Ugron Gábor szólalt fel az elnök után, s hevesen tiltakozott azon parlamentararis mód ellen, melyet a kormány használ. Tudoi kívánja a lemondás okait.

Festetics Andor gróf, a volt földmívelési miniszter, ki az első padsorban foglalt, felelt *Ugron* ellenvéseire. Kijelenti, hogy azért mondot mivel a sertésvesztésgár felállításának kérbésében partja, a szabódelvű párt, megvonta bizalmát személyétől. Erre ő nem tehetett egyebet, mint a mit tett is, lemondott úgy a maga, mint a Ház méltóságára való tekintettel.

Beöthy Ákos kifogásolja *Festetics* lemondásának indoklását, mivel szerinte csak a képviselőház bizalmának a megvonása képezheti csak a lemondás okait, nem pedig a párt bizalmának a megvonása.

Hegedüs Sándor szerint ezen kérdést nem lehet most tárgyalni.

Pólmány Géza kérdezi, hogy igaz-e, hogy százezer forintnyi kártérítést fizetett ki *Festetics* a vállalkozóknak?

Szilágyi Dezső rövidségre inti a felszólalókat.

Horánszky Nándor a lemondás okaiuk napirendre való tűzését indítványozza.

Perczel Dezső belügyminiszter kijelenti, hogy *Bánffy Dezső*, miniszterelnök majd nyilatkozni fog s éppen ezért ellenzi a kérdésnek napirendre való tűzését.

Ezután ejtették meg a szavazást, mely szerint a napirendre tűzés ellen 58 mellette pedig 56 képviselő szavazott.

E szerint az indítványt két szótöbbséggel elvetették.

A szavazás után *Asbóth János* tiltakozott *Bánffy* multkori interpellációjának választásában insinuatío ellen, mintha ő interpellációjával csak figurálni akart volna.

A függetlenségipártok akciója

Budapest, nov. 5. (A »Debreczen« eredeti táv.) A függ. és 48-as párt *Ugron*-féle árnyalatának gyűlésén a Justh-féle árnyalat tegnap *Kossuth Ferenc* és *Dr. Málék Lajos* képviselték, s elhatározták, hogy az együttműködésük biztosítása céljából közös bizottságot küldenek ki. Ma újból értekezletet tartanak.

Miklós Ödön bucsuja.

Budapest, nov. 5. (A »Debreczen« eredeti távirata.) *Miklós Ödön*, a földmívelési miniszterium volt államtitkárja ma délelőtt bucsuzott el a földmívelési miniszterium hivatalnoki karától. Bucsuzó szavaira *Bedő Albert* osztálytanácsos melegen válaszolt.

A horvát tartománygyűlés.

Budapest, nov. 5. (A »Debreczen« eredeti táv.) A zágrábi tartománygyűlés mai ülésében elfogadta az elnök azon indítványát, mely szerint *Ruzits* képviselőt 15 napra kizárják az ülésekből, mivel a bant megsértette,

Dániel Ernő Aradon.

Budapest, október 5. (A »Debreczen« eredeti távirata.) *Dániel Ernő* kereskedelmi miniszter ma főbb magasrangú hivatalnok kíséretében külön vonaton Aradra érkezett. Aradpályaudvaron ünnepélyes fogadtásban részesítették. Ma délelőtt ünnepélyesen megnyitotta a fa és fémipar iskola újonnan épült palotáját.

MILLENNIUM.

— Fővárosi tudósításaink —

Debreczen, nov. 4.

Milleniumi képek. Münchenből írják, hogy a milleniumi kiállítás nagy nemzeti ünnepe iránt ott is fokozott érdeklődés mutatkozik s nemcsak a budapesti művészek dolgoznak serényen, hanem az ország határain túl is, évek óta, idegen földön élő magyar festők, nagybecsű, nemzeti tárgyú műveket alkotnak. Így Leitzen-Mayer Sándor hazánkfia, müncheni akadémiai tanár műtermében egy nagyszabású festmény várja befejezését, mely egy mélyen átértett és megkapóan ábrázolt, mesteri alkotás teljes közvetlenségével ragadja meg a nézőt. A kép az ifjú Hunyady Mátyást ábrázolja, a mint Podabrád cseh kormányzó palotájában a fényes magyar egyházi és világi méltóságokból áll küldött-egyet fogadja, mely királyi választását hozza hírül. Legelőbb Mátyás daliás alakja domborodik ki, kinek szerény felépésén meglátszik az alig felserdült ifjú lelkesült megdöbbenése s kinek szellemes arcán mér a jövő nagy király erélye, lángesze tükröződik vissza. Szerencsés megoldást nyer a csoportozat az ifjut lelkesen üdvözlő, marcsonás, magyar fúrak által, az őket vezénylő agg érsek impozáns alakjával, ki karját áldásra emelve, adja át a királyt váró baza meghívó üzenetét. Ott látjuk még a ravasz cseh kormányzót, kinek jellegzetes arca, nevének és Mátyással máris eljegyzett leánykájának bájos alakja, érdekes kiegészítést képezik a minden részében stilszerűen kidolgozott, eleven kompozíciónak. A festmény ugy itthon, valamint külföldön, bizonyára nagy hatást fog kelteni és sikere kétségtelen mindazok előtt, kik egy előkelő, nagy és magasztos czélok fele haladó művészetnek bámuloi.

Fiúme milleniumi képe. Fiúme a milleniumra nagyszabású történelmi képet rendelt meg Dunits Andornal, aki már nagyjában meg is festette a képet. A kép Fiúme Magyarországhoz csatolásának örömmünnepét ábrázolja, azt a jelenetet, amikor Mária Terézia királynő követe kihirdeti az örömdíjat eseményt; a fiúmei kikötőben tolong a nép, ott van Mailath, az első fiúmei kormányzó és a fiúmei podeszta is. A határonak ígérkező képen a tengeröblön s a hajókon kívül, ott vannak a dalmát hegyek is.

A milleniumi falragaszok, melyek a Magyarország ezer éves fennállása alkalmából Budapesten tartandó országos kiállításra hívják föl a közönség figyelmét, már megérkeztek részben, amennyiben a nagyobb falragaszokból kért 50 példányt leküldötte a kiállítás rendező-bizottsága, különös figyelmébe ajánlva gondozását a hatóságnak, nehogy a kiragasztási helyekről letépjék. A művészi kivitelű falragaszokat a polgármester átadta a rendőrkapitányságnak, hogy kellő időben azok kiragasztása iránt intézkedjen. A kisebb falragaszok — melyek nyílt üzletekben, mas nyilvános helyeken függesztendők ki — pár nap múlva érkeznek meg.

A milleniumi körmenet és Győr. Győr város tanácsa a város milleniumi bizottságának adta ki nemrég véleményezés végett Vágó Pál nagyszerű tervét a milleniumi körmenetről. Ez a bizottság foglalkozott is a kérdéssel és azt a meglepő határozatot hozta, hogy már úgy is 10.000 forintjába van a kiállítás, további lényeges áldozatra nem hajlandó, különösen azért, mert az áldozathozatal e téren a főváros dolga. Hajlandó azonban kitalálásba helyezni a város daliás ifjait, akiket anyagilag is olyan helyzetbe fog juttatni, hogy méltóképpen jelenhessenek meg a felvonuláson.

Törvényszék.

Csalás a postatakarékpénztárnál. Nagy feltűnést keltett a múlt hét végén, a midőn a postatakarékpénztárnál rájöttek

hogy két magasabb állami tisztviselő körülbelül 8000 forintnyi összeg erejéig, megkárosította a kincstárt. Az illetők Zübek Andor pénzügyminiszteri számvizsgáló és Zsembinszky Elek postatakarékpénztári ellenőr, akik összejártszva hamis betéti könyvecskéket fabrikáltak s ezen az uton szereztek maguknak pénzt, míg rajta nem vezettek. Zübeket és Zsembinszkyt elfogták, ma délután pedig már át is kísérték őket a törvényszék fogházába, hol Greguss kir. ügyész gondoskodott az elhelyezésükről. A kir. ügyészség mindakettőre nézve a bűnvizsgálat megindítását s egyúttal vizsgálati fogságban tartásukat indítványozta.

Takáts Zoltán ügye. Az érdekes bűnpör végtárgyalása iránt, melyet tudvalevőleg e hó 15-én kezdenek meg, nagy érdeklődés nyilvánul. Eppen ezért, bár a tárgyalást a nagy esküdtárszék teremben fogják megtartani, Vargha Ferencz elnök gondoskodott már arról is, hogy a terembe csakis azok jussanak be, akik belépő jegyet mutatnak fel. Jegyeket az elnök ad a tárgyalást megelőző napon. A bíróság addig 36 tanut idézett be a maga részéről, amint azt a vádhatóság indítványozta, de összesen mégis 86 tanut fognak kihallgatni, mert a védelem is bejelentett ötven tanut, akiket a törvényszék feltétlenül meg fog hallgatni.

Közgazdaság.
Sertéspiacz.

Budapest-Kőbánya, 1895. nov. 4.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronkint —400 klgon felüli sulyban) 56—57—krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) 54—57 krig. 3. Fialat nehéz (páronkint 320 klgon felüli sulyban) 54—55—krig. 4. Fialat közép (páronkint 251—320 klg, sulyban) 54—55—krig. 5. Fialat könnyű (páronkint 250 klgig terjedő sulyban) ——. —krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kgon felüli sulyban) ——. —krig. 7. Közép (páronkint 220—280 klg, sulyban) ——. —krig. 8. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) ——. —krig. — III Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 200 klgon felüli sulyban) 53—54—krig. 10. Közép (páronkint 220—260 klg, sulyban) 55—56—krig. 11. Könnyű (páronkint 220 klgig terjedő sulyban) ——. —krig. Sertés létszám 1895. év okt. hó 28. napján volt készletben — db. 1895 év okt. 29-től nov. 3-ig napján felhajtott — darab. 1895. évi nov. hó 3-ik. napján elszállított 2 darab. 1895. évi nov. hó 4-ik. napjára maradt készletben 3380, db. A hizott sertés üzlet irányzata: forgalom holnap kezdetét veszi szerb sertésekben.

CSARNOK.

Bűnhődés.

A Debreczen számára írta: M. I.

(Folytatás.)

— Üljön le Tófalvi ur, szólalt meg Irén a kölcsönös üdvözlések után. Nagyon kimerültnék látszik, talán beteg is? Önnek nem tesznek jót ezek a mi báljaink.

— Köszönöm Irénke. Bocsásson meg, hogy zavarom, de csakugyan beteg vagyok. S éppen azért jöttem ide, hogy ha lehet, gyógyulást találjak.

— Én irjak talán receptet? szölt Irén tréfásan, vidámabb hangot akarván adni az ilyen siralmasan indult társalgásnak.

— Nem, nem, ne tréfálkozzék. Én igazán gyógyulást keresni jöttem ide. Tudom, hogy jó szíve van s ha lehet, segíteni fog rajtam.

— Ön igazán siralmasan néz ki; hangulata nem kevésbé az. Beszéljen Tófalvi ur, én előre megígérem, hogy ha rajtam áll, bizonyonyal meg fog gyógyulni.

— Egyedül csak rajta, hiszen boldogságnak is egyedüli oka... Bocsásson meg, nem, de mégis az. Oh, ha tudna mennyi szenvedést okozott nekem egy érzelem, mely arra ösztönzött, hogy boruljak oda lábaihoz és

egy titkos sejtetem, mely azt sugta mindig fülembe, hogy méltatlan vagyok hozzá. Küzdöttem hol egyik, hol másik ellen. Ime, látja milyen eredménnyel... Oda van erőm, egészségem, elröbölték a gondok álmaimat, éjszakáim nyugodalmát s most összetörve be kell vallanom, hogy szeretem!... Oh, ne forduljon el! van-e valami meglepő ebben a vallomásban? Nem vette volna-e észre ezerszer eddig? — S ezzel Irmához közeledett, ki az utolsó szavaknál komoly, meghatott arccal fordult el tőle s kezét megfogva folytatta:

— Irén, lássa, érzem, hogy nem vagyok méltó hozzá, de határtalan szerelmem, mely az első, igazi tiszta szerelmem szívemben s melyben eddigi életem minden elfogyott vágyai, érzelmei lobognak, — felbátorít engem s remélteti velem, hogy megbocsátja vétkes mulatam. Irén szeressen! Szeressen csak egy kevése! Csak egy parányi helyet adjon szívemben, én érzem, szerelmem hatalmával meghódítom azt egészen.

Mig így beszélt, karjait szeliden az Irén nyaka köré fonta, s végül gyöngéden homlokára csókolta.

Irén két kezébe temette arcát, s zokogva borult vállára.

Irén, Irén, Irénkém! oh, hát lehet reményem?! oh, mit jelenthetnének egyebet ekönyvek?! Istenem, most boldog vagyok...! És most már lázasan, kitörő hévvel ölelte őt magához.

Irén még csendesen zokogott egy darabig, mialatt Tófalvi szorosan átölelve tartá. Végre kibontakozott karjaiból, s visszanyerve derült kedélyét mosolygó arccal, szelid szemrehányó hangon mondta:

— Látom, hogy csakugyan beteg; milyen lázban beszél. Ha baját romlani nem akarom, azt kell mondanom, hogy én is szeretem.

— Kedves angyalom! kiáltott fel Tófalvi, és ölelte, csókolta hosszan, végtelenül.

Azután, ki tudja, miket beszéltek az alatt a fél óra alatt, melyet még együtt töltöttek, s melynek végen Irén mamája haza érkezett, és Tófalvi rövid társalgás után elbucszott.

Boldogan távozott. Ünnepi színben ragyogott előtte a világ, olyan vidámnak tünnek fel az utcák, derülteknek az emberek. És ő büszkén, ruganyos léptekkel sietett tova a mosolygó emberek, a mosolygó házak között.

Megőrtent, a mitől úgy félt, a rettegett vallomás, és ő reményt nyert a jövőre. Boldog lesz tehát! Szeret s szerettetik! Meg vannak bocsátva minden bűnei.

Eddigi életének minden emlékét eltemeti, új életet él. Irén lesz mindene, lábainál fog vizekkelni. Váloperre eldől, nőül veszi Irént. Oh, mennyi boldogság vár reá! Hogy érdemelte ezt meg!?

De néhány napi túlaradó boldogság után bekövetkezett a visszahatas. Már érezte, mintha valami hiba lenne boldogságának, mintha nem állana egész szilárd alapon. Vajjon Irén, ha ismerné eddigi életét, szeretné-e őt? Régi kétségei és aggodalmai újra visszatértek. A múlt, az átkozott múlt, mint valami kísértet emelkedett fel lelkében, és mintha fenyegetőleg tialomra emelte volna ujját.

Most még többször felkereste barátját. Először szerelméről, túlaradó boldogságáról beszélt előtte; úgy, hogy az ügyvéd már-már remélni kezdte, hogy reménye teljesülni fog, barátja feltalálja e szerelemben eleve boldogságát. De csakhamar aggodalmai támadtak, mert Tófalvi egyre gyakrabban hangoztatta, hogy ezt a boldogságot nem érdemli meg, s egyre azzal a kérdéssel ostromolt: oh, mond, nem vétkezem-e ez angyal ellen, mikor magamhoz akarom lánczolni?

Onodi igyekezett most is megnyugtatóni.

— Ne légy ily esztelen, monda neki egy alkalommal. Miért akarod minden ok nélkül saját kezdeddel tönkre tenni boldogságodat? Szereted Irént, ő is szeret téged, — mi kell még egybe a boldogsághoz? Hagyj fel aggodalmaiddal, vess fátlyolt a multra, légy új ember.

— Oh, ha az olyan könnyen menné; elfeledni a múltat és a múlt bűneit. Valahány-

szor eszembe jutnak és nincs nap, melyen eszembe ne jutnának, szeretném végigkorbácsolni magamat. Ki oldoz fel alólok? ki tudja elhallgattatni ez örökös vádat? ... És én szerelmes vagyok! Boldog akarok lenni a nékül, hogy bűnhődtem volna. A szerelem, a boldogság tiszta italát akarom tölteni egy szennyes edénybe.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi buza márcz.—ápr.-re	6.91—93.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.32—34.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	5.94—96.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.54—57.

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.24—26.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.66.—67.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.34—36.
Tengeri máj-jun.-ra	4.90—92.

Berczik Árpád vigjátéka és Mascagni operája.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 32. Páros bérlet. 32.

Szerdán, 1895. nov. 6-én:

Paraszt becsület.

(Cavalleria rusticana.)

Opera. Irta. Térgioni-Tozetti és Manasci. Zenéjét szerette: Mascagni Péter. A jelmezek Püspöki Imre főruhatáros felügyelete alatt készültek, (Rendező: (Tiszay D.)

Ezt megelőzi:

A Báلكirálynő.

Vigjáték 1 felvonásbau. Irta: Berczik Árpád (Rendező Hevessy.)

Dr. Altman Béla Billard kedvelők figyelmébe!

[ORVOS-SEBÉSZ]

szülész, nőgyógyász

Rendel: d. e. 8—10 óráig.
d. u. 3—5 óráig.

Lakik: BATHYÁNY-UTCZA 2560.
(STIEBER-HÁZ.)

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

Corso kávéházban

levő összes

Billiard asztalokat

a mai napon átvettem és ugyanott minden billiard kedvelőnek alkalma nyílik a játékot a legrövidebb idő alatt úgy praktikus, mint theoretikus uton megtanulni, a mennyiben kívánatra a nagyérdemű közönség d. e. 9—11-ig tölem jutányos áron leczkét kaphat. Előrefizetés nem teljesítendő.

Bel- és külföldön szerzett tapasztalataimra és mint elsőrangú tanárok növendéke, a tanítást alaposan és legrövidebb uton eszközölhetem.

Együttal felemlitem, hogy a CORSO-ban csakis SEIFERT-féle präzise billiardok vannak felállítva. Tisztelettel

Hiesz Károly.

Minden könyvkereskedés által kapható:

Egyetemes-Zsidó Könyvtár

Egyes szám ára 12 kr.

Prospectus ingyen

BRANDEIS B. JAKAB, PRAG.

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a Piaczon 35 év óta fennálló

arany-, ezüst-ékszer és tajtékpipa áru raktáramat

1895. November hó 1-től

saját házamba N.-Hatvan-u. 1099. sz. alá helyeztem át.

Egyszersmind tudatom, hogy az őszi és téli szezonra raktáramat dusan felszereltem és azt most a legjutányosabb árak mellett árusítom el.

Elvállalok továbbá mindeuféle javításokat és azt gyorsan a legolcsóbb árakban eszközölöm.

Magamat továbbra is a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva

vagyok kiváló tisztelettel:

Özv. Veres Lászlóné.

A legújabb

NŐI BLOUSOKAT,

valamint

gyermek-ruha és gyermek-felöltöket

legolcsóbb szabott áron ajánl

Steiner és Wittmann

DEBRECZEN, Főpiacz, a főposta mellett.

Minden külföldi gyártmányt felülmul!
Az Első magyar varrógépgyár

által előállított

ADRIA varrógép

CSALÁDI és IPARI CZÉLOKRA.

Igen előnyös **fizetési** feltételek mellett kapható

Boros Testvérek női divat kereskedők
 egyedüli
főraktárában DEBRECZENBEN, Kossuth-utca 3-ik szám.

LAKÁS

berendezési tárgyak legnagyobb választékban

mindenféle csipk, cangres függönyök, berlini és párisi színes kézi festményü és beszövött Stores és Vitrage, francia Gobelens, — Mohair és más szövet

FÜGGÖNYÖK

Partnerek, ágy- és asztalterítők: Cobelens faldiszek; — Karaman, brocat, lampás, peluche és
 különféle más

BUTORSZÖVETEK.

Smyrna, Stambul, Argaman, Axminster és Velvet pamlag- és
 mindenféle futószőnyegek.

Kunz József és Társa

kistemplom-bazár.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben